

ALYTAUS PATAISOS NAMŲ DIREKTORIUS

ĮSAKYMAS DĖL INFORMAVIMO APIE SĄLYTĮ SU UŽSIKRĖTUSIO AR ĮTARIAMO UŽSIKRĖTUSIU ŽMOGAUS IMUNODEFICITO VIRUSU ASMENS BIOLOGINIAIS SKYSČIAIS AR AUDINIAIS, UŽSIKRĖTIMO RIZIKOS ĮVERTINIMO, PIRMOS PAGALBOS TEIKIMO IR POEKSPOZICINIO PROFILAKTINIO GYDYMO SKYRIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2019 m. kovo 28 d. Nr. 1-95
Alytus

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. rugsėjo 29 d. įsakymu Nr. V-853 „Dėl poekspozicinės žmogaus imunodeficito viruso profilaktikos skyrimo aprašo patvirtinimo pakeitimo“:

1. T v i r t i n u Informavimo apie sąlytį su užsikrėtusio ar įtariamo užsikrėtusiu žmogaus imunodeficito virusu asmens biologiniais skysčiais ar audiniais, užsikrėtimo rizikos įvertinimo, pirmos pagalbos teikimo ir poekspozicinio profilaktinio gydymo skyrimo tvarkos aprašą (toliau – Tvarkos aprašas) (pridedama).

2. Į p a r e i g o j u Sveikatos priežiūros skyriaus vadovą parengti Atmintinę įvykus kontaktui su galimai ŽIV užsikrėtusio asmens audiniais ar biologiniais skysčiais ir paskelbti ją iškabinant informaciniuose stenduose.

2. P a v e d u :

2.1. su šiuo įsakymu supažindinti pasirašytinai:

2.1.1. Veiklos organizavimo skyriaus vedėjai Aušrai Česnavičienei – naujai priimtus į darbą darbuotojus ir kitus asmenis, atliekančius profesinio pobūdžio veiklą įstaigoje (supažindinimo su Tvarkos aprašu žurnale);

2.1.2. Veiklos organizavimo skyriui – Alytaus pataisos namų darbuotojus (pagal darbuotojų supažindinimo su Tvarkos aprašu sąrašą);

2.1.4. Resocializacijos skyriaus būrių specialistams, paskirtiems vadovauti būriams, – visus nuteistuosius ir naujai atvykusius nuteistuosius, esančius karantine (Individualaus darbo su nuteistuoju knygelėse);

2.2. Veiklos organizavimo skyriui šį įsakymą paskelbti įstaigos interneto svetainėje;

2.3. šio įsakymo vykdymą kontroliuoti direktoriaus pavaduotojams Vygantui Laučiui ir Raimundui Markauskui.

3. L a i k a u netekusiais galios 2011 m. spalio 20 d. įsakymą Nr. 1-286 / 3-54 „Dėl Informavimo apie sąlytį su užsikrėtusio ar įtariamo užsikrėtusiu žmogaus imunodeficito virusu asmens biologiniais skysčiais ar audiniais, užsikrėtimo rizikos įvertinimo, pirmos pagalbos teikimo ir poekspozicinio profilaktinio gydymo skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Direktorius

Genadijus Lepiochinas

Rašyvedė

Nijolė Maksimėva

2019-03-28

Sveikatos priežiūros
skyriaus vedėjas
Modestas Dīmša

2019-03-28

PATVIRTINTA

Alytaus pataisos namų direktoriaus

2019 m. kovo 28 d. Įsakymu Nr. 1-95

INFORMAVIMO APIE SĄLYTĮ SU UŽSIKRĖTUSIO AR ĮTARIAMO UŽSIKRĖTUSIU ŽMOGAUS IMUNODEFICITO VIRUSU ASMENS BIOLOGINIAIS SKYSČIAIS AR AUDINIAIS, UŽSIKRĖTIMO RIZIKOS ĮVERTINIMO, PIRMOS PAGALBOS TEIKIMO IR POEKSPOZICINIO PROFILAKTINIO GYDYMO SKYRIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROJI DALIS

1. Alytaus pataisos namuose (toliau – įstaiga) bausmę atlieka asmenys, priklausantys rizikos grupėms, tarp jų ir ŽIV infekuoti asmenys. Įstaigos darbuotojams, vykdantiems savo pareigines funkcijas, į įstaigą atvykstantiems asmenims, taip pat nuteistiesiems galimas kontaktas su infekuotų asmenų biologiniais skysčiais ar audiniais, todėl yra užsikrėtimo rizika.

II SKYRIUS PASKIRTIS IR TAIKYMO SRITIS

2. Ši procedūra nustato įstaigos darbuotojų, nuteistųjų ir į įstaigą atvykusių asmenų informavimo apie sąlytį su biologiniais skysčiais ar audiniais, ŽIV užsikrėtimo rizikos įvertinimo, pirmos pagalbos teikimo ir poekspozicinio profilaktinio gydymo skyrimo tvarką.

III SKYRIUS NUORODOS

3. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gruodžio 1 d. įsakymas Nr. V-853 „Dėl Poekspozicinės žmogaus imunodeficito viruso profilaktikos skyrimo aprašo patvirtinimo“.

4. Lietuvos Respublikos Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas (2003 m. liepos 1 d., Nr. IX-1672).

IV SKYRIUS VARTOJAMOS SĄVOKOS

5. **Žmogaus imunodeficito virusas (ŽIV)** – virusas sukeliantis lėtai progresuojančią žmogaus imunodeficito virusinę ligą įgytą imuniteto nepakankamumo sindromą – AIDS, kuris dažnai baigiasi paciento mirtimi.

6. **Biologiniai organizmo skysčiai** – tai kraujas, skysčiai su matoma kraujo priemaiša ar kiti organizmo skysčiai (cerebrospinalinis, sinovijos, pleuros, perikardo, peritoniumo, amniono, sperma, makšties išskyros).

7. **Sąlytis** – darbuotojo, atliekančio savo pareigines funkcijas, nuteistojo, atliekančio laisvės atėmimo bausmę, kitų asmenų, atvykusių į įstaigą ar atliekančių profesinio pobūdžio veiklą įstaigoje, odos arba/ir gleivinių kontaktas su ŽIV infekuotų ar sergančių AIDS asmenų biologiniais organizmo skysčiais (toliau – biologiniai skysčiai) arba buityje naudojamais aštriais daiktais, ant kurių galėjo patekti biologiniai skysčiai.

8. **Poekspozicinė ŽIV profilaktika (PŽP)** – tai prevencinis gydymas, kai užsikrėtusios ar įtariamo užsikrėtusio asmens audiniai ar biologiniai skysčiai ar koncentruotas virusas patenka ant kito asmens pažeistos odos, gleivinės ar į organizmą.

V SKYRIUS VAISTŲ, REIKALINGŲ POEKSPOZICINIAM ŽIV GYDYMUI, SKYRIMO TVARKA

9. Poekspozicinei ŽIV profilaktikai reikalingi vaistai kompensuojami iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų, skiriami ekspozicijai įvykus darbo metu, atliekantiems profesines pareigines funkcijas ir/arba smurtą ar prievartą patyrusiems asmenims, jeigu atvejis yra užregistruotas Lietuvos Respublikos įstatymų numatyta tvarka.

VI SKYRIUS VEIKSMAI ĮVYKUS SĄLYČIUI SU BIOLOGINIAIS SKYSČIAIS

10. Pirmoji pagalba:

10.1. Įvykus kontaktui su biologiniais skysčiais pažeista vieta plaunama muilu ir vandeniu apie 10-15 min.

10.2. Jeigu žaizda kraujuoja, o kraujavimas nėra masyvus, grėsmingas gyvybei, kraujavimas nestabdomas apie minutę laiko, leidžiama žaizdai šiek tiek nukraujuoti.

10.3. Pažeistos vietos *negalima spaudyti ar kitaip traumuoti, bandyti dirbtinai sukelti kraujavimą ar pan.*

10.4. Kadangi šios pagalbos teikimas nereikalauja specialių medicininių įgūdžių, pirmos pagalbos priemonių gali imtis nukentėjusysis savarankiškai.

11. Informavimas apie sąlytį su biologiniais skysčiais:

11.1. Įvykus kontaktui su kito asmens biologiniais skysčiais, dėl ko galėjo įvykti užsikrėtimas ŽIV, nurodant visas sąlyčio su biologiniais skysčiais aplinkybes privalu nedelsiant apie tai raštiškai pranešti:

- *darbuotojams* – tiesioginiam savo padalinio vadovui arba vyriausiajam specialistui (vykdančiam direktoriaus būdinčiojo padėjėjo funkcijas);

- *nuteistiesiems* – specialistui, vadovaujančiam būriui, arba vyriausiajam specialistui (vykdančiam direktoriaus būdinčiojo padėjėjo funkcijas).

- *kitiems asmenims, atliekantiems profesinio pobūdžio veiklą įstaigoje*, – vyriausiajam specialistui (vykdančiam direktoriaus būdinčiojo padėjėjo funkcijas) ir įstaigos, kurioje jie dirba, administracijai.

12. Įvykio ištyrimas:

12.1. *Padalinio vadovas arba vyriausiasis specialistas* (vykdantis direktoriaus būdinčiojo padėjėjo funkcijas) apie įvykį informuoja įstaigos direktorių, Kriminalinės žvalgybos skyriaus viršininką, Turto valdymo skyriaus specialistą (priešgaisrinės, darbuotojų saugos ir sveikatos).

12.2. *Atsakingas priešgaisrinę, darbuotojų saugą ir sveikatą specialistas* įformina atvejį įstatymų numatyta tvarka.

12.3. *Kriminalinės žvalgybos skyriaus viršininkas*, gavęs informaciją apie įvykį, skubiai (ne vėliau kaip per 12 valandų nuo informacijos gavimo) išaiškina įvykusio sąlyčio su biologiniais skysčiais aplinkybes ir išvadą pateikia įstaigos Sveikatos priežiūros skyriaus vedėjui bei priima procesinį sprendimą, atsižvelgdamas į nustatytas aplinkybes.

12.4. *Sveikatos priežiūros skyriaus vedėjas*, gavęs informaciją apie įvykį ir iš Kriminalinės žvalgybos skyriaus išvadą apie turėto kontakto, kurio metu įvyko sąlytis su biologiniais skysčiais, aplinkybes, organizuoja ekspozicijos šaltinio (jeigu jis yra nuteistasis) kraujo ištyrimą ŽIV ir hepatito B ir C atžvilgiu. Kriminalinės žvalgybos skyriaus išvadą apie turėto kontakto, kurio metu įvyko sąlytis su biologiniais skysčiais, aplinkybes kartu su kraujo antikūnų ištyrimo atsakymu pateikia 1 priede išvardytų sveikatos priežiūros įstaigų gydytojui specialistui, kuris sprendžia apie galimą užsikrėtimo riziką bei priešvirusinio gydymo skyrimą.

12.5. Jeigu nukentėjusysis yra Sveikatos priežiūros skyriaus darbuotojas, jam papildomai yra pildomos „Pranešimo apie darbuotojo mikrotraumą“ ar „Pranešimo apie darbuotojo gleivinių ir

13. Priešvirusinio gydymo skyrimas:

13.1. Suteikus pirmąją pagalbą, nukentėjusysis (jeigu jis yra įstaigos darbuotojas arba kitas asmuo, atvykęs į įstaigą ar atliekantis profesinio pobūdžio veiklą įstaigoje) kreipiasi į viešąją sveikatos priežiūros įstaigą, nurodydamas įvykio aplinkybes ir tai, jog trauma patirta pataisos įstaigoje, kurioje yra padidintos rizikos asmenų.

13.2. Sveikatos priežiūros įstaigos gydytojas paskiria reikalingus tyrimus ir esant reikalui išduoda siuntimą (forma Nr. 028/a), 1 priede išvardintų įstaigų gydytojo specialisto konsultacijai. Gydytojas specialistas įvertinęs visas aplinkybes ir esant užsikrėtimo rizikai, skiria poekspozicinį profilaktinį gydymą.

13.3. Jeigu nukentėjusysis yra Alytaus pataisos namuose atliekantis bausmę nuteistasis, įstaigos Sveikatos priežiūros skyriaus gydytojai organizuoja reikiamų tyrimų paskyrimą ekspozicijos šaltiniui bei nukentėjusiajam ir nukentėjusiojo siuntimą į Laivės atėmimo vietų ligoninę tolimesniam gydymui.

14. Laiko reikalavimai.

14.1. Pirmoji pagalba teikiama nedelsiant įvykus kontaktui su užsikrėtusio ar įtariamo užsikrėtusiu asmens biologiniais skysčiais ar audiniais.

14.2. Į asmens sveikatos priežiūros įstaigą reikia kreiptis kaip galima greičiau po įvykio, tačiau ne vėliau kaip per 72 val., įvertinant laiką, reikalingą nuvykti į vieną iš šio aprašo priede – Atmintinėje (pridedama) išvardytų įstaigų gydytojo specialisto konsultacijai, nes per tiek laiko turi būti priimtas sprendimas dėl poekspozicinio profilaktinio gydymo skyrimo.

15. Atsakingi asmenys:

15.1. už informavimą apie kontaktą su užsikrėtusio ar įtariamo užsikrėtusiu asmens biologiniais skysčiais ar audiniais – atsakingas kontaktą patyręs asmuo;

15.2. už pirmos pagalbos suteikimą – atsakingi įstaigos Sveikatos priežiūros skyriaus darbuotojai, į kuriuos buvo kreipiamasi šios pagalbos (arba nukentėjusysis, jeigu šios pagalbos priemonių ėmėsi pats);

15.3. už savalaikį kreipimąsi į asmens sveikatos priežiūros įstaigą atsakingas sąlytį su užsikrėtusio ar įtariamo užsikrėtusiu asmens biologiniais skysčiais ar audiniais patyręs asmuo;

15.4. už poekspozicinio profilaktinio gydymo skyrimą darbuotojams – atsakingi sveikatos priežiūros įstaigų, į kurias buvo kreipiamasi, specialistai jų darbą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.
